

DANOWSKY & PARTNERS

AIPPI-dagen den 15 mars 2016
Informationsfrihet och upphovsrätt på internet – hur ska de balanseras?

Intern svensk rätt

- Tryck- och yttrandefriheten
  - 2 kap 1 § RF
  - TF och YGL
  - Europakonventionen (artikel 10)
  - 2 kap URL
- Upphovsrätten
  - 2 kap 16 § RF
  - URL

DANOWSKY & PARTNERS 2016-03-14 2

Övergripande syften

- Yttrande- och informationsfriheten – allmän upplysning och frihet
- Upphovsrätten – ensamt privilegium, en förbuds rätt

DANOWSKY & PARTNERS 2016-03-14 3

Den lagtekniska samordningen mellan tryckfriheten och upphovsrätten

- 1810 års TF – reglering i samma lag
- Gällande TF och YGL – delegationsbestämmelse om upphovsrätt (1 kap 8 § TF och 1 kap 12 § YGL)

Inskränkningarna i 2 kap URL, bl a

- Citaträtten, 22 §
- Dagshändelseregeln, 23 §
- Pressens lånerätt (upphävd)
- Satirundantaget
- Med flera inskränkningar

Svensk praxis – Högsta domstolen

- NJA 1985 s 893 (Manifestet) – undantagssituationer förbehålls lagstiftaren, rättstillämpningen kan ingripa i "nödsituationer"
- NJA 1998 s 838 (Mein Kampf) – förändrad rättslig kontext genom inkorporeringen av Europakonventionen

---

Svensk praxis - underrätter

- Scientologimålet
(Svea hovrätt, mål nr T 1096-98)
- Lundellmålet
(Stockholms tingsrätt, mål nr T 7884-99)
- Lundagårdsmålet
(Hovrätten över Skåne och Blekinge, mål nr FT 2090-08)
- "Järnrörfilmen/-bilder"
(Göteborgs tingsrätt, mål nr FT 2591-14 (ej laga kraft) m fl mål)

DANOWSKY & PARTNERS

2016-03-14 7

Svenska lagstiftaren och domstolar – förekommande intressekollisioner bedöms från ett internt perspektiv

DANOWSKY & PARTNERS

2016-03-14 8

EU-rätten

- Rättighetsstadgan
  - Artikel 11 – yttrande och informationsfrihet
  - Artikel 17 – egendomsrätt, inräknat immateriell egendom
- Tolkningsregeln i Infosoc-direktivet, artikel 5.5

DANOWSKY & PARTNERS

2016-03-14 9

Praxis från EU-domstolen

- Promuscae, C-275/06
- Scarlet Extended, C-70/10
- Med flera mål

DANOWSKY & PARTNERS

2016-03-14 10

Europakonventionen

- Artikel 10 – skydd för yttrande- och informationsfrihet
- Första tilläggsprotokollet, artikel 1 – skydd för egendom; inräknat immateriell egendom

DANOWSKY & PARTNERS

2016-03-14 11

Europadomstolens praxis

- Ashby Donald m fl mot Frankrike, dom den 10 januari 2013 (appl nr 36769/08) – sakprövat
- Neij m fl mot Sverige, dom den 19 februari 2013 (appl nr 40397/12) – "manifestly ill-founded"

DANOWSKY & PARTNERS

2016-03-14 12

Europadomstolens praxis, forts

Ashby Donald-målet

- Intrång i modeföretags upphovsrätt genom webbpublicering
- En fällande dom för upphovsrättsintrång måste möta sedvanliga krav enligt artikel 10, såsom lagkrav, legitimt ändamål, nödvändig i ett demokratiskt samhälle och proportionalitet
- Allmänt intresse eller kommersiellt meddelande
- Vid tolkningsmarginal för nationella domstolar när konventionsrättigheter står mot varandra

DANOWSKY & PARTNERS

2016-03-14 12

Framtiden - utvecklingslinjer

- Mängden skyddade alster ökar – låga trösklar för skydd
- Fler har tillgång till "massmedier – fler fall av intressekonflikter

DANOWSKY & PARTNERS

2016-03-14 13

Företräde för yttrande- och informationsfriheten

- Nyhetsmaterial av stort allmänintresse, berör/skildrar makthavare
- Det skyddade verket är i sig nyheten – t ex ett foto (svårt att referera i text). Rättighetsinnehavaren "förnekar"/vill hindra spridning
- Svagt upphovsrättsligt skydd (närstående rättighet)

DANOWSKY & PARTNERS

2016-03-14 14

Företräde för upphovsrätten

- Verket skyddas av upphovsrätt
- Ej offentliggjort verk/alster
- Berör upphovsmannens ekonomiska intressen ("beaktansvärd skada")
- "Kommersiella intressen" - svärbedömt

DANOWSKY & PARTNERS

2016-03-16 16

Tack för i dag!

DANOWSKY & PARTNERS

Regeringsgatan 20
Box 16097
103 22 Stockholm
Sverige
